

adpellatum statuamus. Ceterum, quoties *διενοήσια* simpliciter dicitur, intelligenda sunt urbana Dionysia.

*SOLUTIO PROBLEMATIS AD METHODUM
Tangentium inversam pertinentis: auctore I. H.
LAMBERT.*

§. 1.

Tab. II. **P**roblema, quod hic solvere constitui, illud ipsum est, de quo R. P. *Vincentius Riccatus*, in primo Tomo Opusculorum pag. 95, ita praeferatur.

„Propositum olim fuerat, in familiari sermone, a viro „in rebus analyticis satis versato, Problema, pertinens ad tangentium inversam methodum, quod a se tentatum saepius „aiebat, solutum autem esse ingenue negabat. Problema „vero erat huiusmodi. Datis duobus punctis *D, G*, quorum alterum sit in recta *GC*, invenire curvam *DBME* „transcuntem per punctum *D*, cuius proprietas sit, ut ducta tangente qualibet *MT*, pars curvae *DBM* aequet rectam *GT*. (Intelligitur vero, rectam *DG* curvam tangere in puncto *D*).

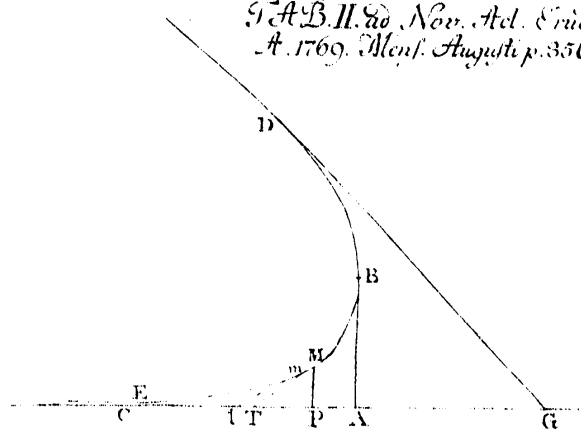
§. 2.

Idem hoc Problema et mihi iam pluribus ab hinc annis in mentem venerat, instar lusus ingenii. En qua ratione:

„Canis in *D* leporem, secundum murum rectilineum „*GC* procurrentem, ita profecquitur, ut quemvis passum versus leporem dirigat: quaeritur aequatio ad curvam *DBME*, quam canis cursu suo emittitur, posita velocitate tum „leporis, tum canis, constante, live aequalis sit live inaequalis.

Facile patet, utrumque Problema unum idemque esse. Hoc quoque dandum est illi Anonymo, qui R. *Riccato* solvendum

*Tab. II. ad Nov. Act. Erid.
A. 1769. Mens. Augusti p. 356.*

vendum Probl. proposuerat, solutionem difficillimam esse, si quidem immediate relatio inter abscissas et ordinatas quaeratur. Ponas enim, tangentem BA , esset ad rectam MC normalem, et esse

$$\begin{aligned} AP &= x \\ PM &= y \\ BM &= v \end{aligned}$$

ducta tangente MT , ipsique infinite vicina mt , erit per conditionem problematis

$$Mm = Tt$$

vel si inaequalis sit celeritas, erit Mm ad Tt in data ratione. Est vero

$$\begin{aligned} Mm &= dv \\ - TP &= \frac{y dx}{dy} \end{aligned}$$

Unde cum debeat esse

$$MB = TA$$

erit

$$v = x - \frac{y dx}{dy}$$

unde

$$v dy = x dy - y dx = dy \sqrt{(dx^2 + dy^2)}$$

Haec ergo aequatio esset integranda. *Rev. Riccatus* aliam ingressus est viam, at vero prolixissimam. Quare brevior rem hic indicare haud abs re esse duxi. En ergo qua ratione rem adgressus sum.

§. 3.

Pofui angulum $MTP = w$, sicque habui

$$\begin{aligned} Mm &= dy \cdot \text{cosec } w \\ t T &= y \cdot d \cot w \\ & \quad Y y \quad 3 \end{aligned}$$

Unde

Unde, si in genere fiat

$$n \cdot Mm = t T$$

erit

$$n dy \cdot \operatorname{cosec} w = y d \cot w$$

unde statim habetur

$$\frac{n dy}{y} = \frac{d \cot w}{\operatorname{cosec} w} = \frac{d w}{\sin w}$$

et integrando

$$n \cdot \log y = - \log \cot \frac{1}{2} w + \text{const.}$$

Constante non opus est, si fiat $AB = 1$. Unde erit

$$y^n = \tan \frac{1}{2} w$$

§. 4.

Quoniam ergo

$$- dy : dx = \tan w = \frac{2 t \frac{1}{2} w}{1 - t \frac{1}{2} w^2}$$

erit

$$- dy : dx = \frac{2 y^n}{1 - y^{2n}}$$

five

$$dx = - \frac{dy}{2 y^n} + \frac{y^n dy}{2}$$

unde

$$2x = \frac{1}{(n-1)y^{n-1}} + \frac{1}{n+1} \cdot y^{n+1} + \text{Const.}$$

Constans ita est determinanda, ut sit $x = 0$, cum $y = 1$ quare

$$2x = \frac{1}{(n-1)y^{n-1}} + \frac{1}{n+1} \cdot y^{n+1} - \frac{1}{n-1} - \frac{1}{n+1}$$

§. 5.

§. 5.

Aequatio haec nullum praebet valorem pro casu $n=1$, ubi velocitas utraque est aequalis. Quoniam vero hoc casu

$$2 dx = -\frac{dy}{y} + y dy$$

erit addita constante

$$2x = -\log y + \frac{1}{2}y^2 - \frac{1}{2}$$

et

$$y = \operatorname{tang} \frac{1}{2}w$$

unde hoc casu semper est

$$TB + TM = 1 = AB$$

Quare distantia, ad quam lepus canem post se relinquit, semper maior est $\frac{1}{2}AB$.

ACTA PACIS OLIVENSIS INEDITA TOM. II. in quo Diaria, Suecicum, Danicum, Curonicum, e Tabulariis ac Bibliothecis nunc primum prolata continentur recensuit, illustravit, observationes adiecit, IOANNES GOTTLÖB BOEHMIUS, Historiogr. Sax. Ilf. P. P. O. Lips.

Vratislaviae, apud Guilielmum Theophil. Kornium, MDCCLVI. pagg. 648. in 4.

Gratisima profecto omnibus historiae gnaris esse debet Actorum pacis Olivenfis editio, cum ob pacis ipsius celebritatem, atque insignem Actorum illius praestantiam utilitatemque, tum ob plurima quae Acta ista ab illustris Bohemii ingenio, elegancia, doctrina, studio, acceperunt ornamenta. Prius horum Actorum Volumen in his Actis A. 1763. mens. Mai. iam indicavimus, recensuimus, laudavimus.